

فراخوان نظرخواهی تخصصی درباره "نحوه تعرفه‌گذاری در بازارهای خرده‌فروشی ارتباطات همراه و ثابت (اعم از سیمی و بی‌سیم)"

سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی با توجه به مطالعات و بررسی‌های انجام شده در خصوص نحوه تعرفه‌گذاری خدمات در بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات (ICT) در دیگر کشورها و رویکردهای حاکم بر نظام تعرفه در بازارهای رقابتی و نیمه رقابتی و نحوه و سازوکارهای مطرح در کشورهای پیشرو در بخش ICT؛ موضوع آزادسازی تعرفه‌گذاری در بازارهای خرده‌فروشی ارتباطات همراه و ثابت (اعم از سیمی و بی‌سیم) را در دستور کار بررسی قرار داده است. بر همین اساس پیش‌نویس موضوع جهت طرح در کمیسیون به نحوی تدوین شده است که از آن مسیر امکان رقابتی شدن هرچه بیشتر بازار؛ ارائه خدمات در بسته‌ها و طرح‌های متنوع و البته مقرون به صرفه و مورد نظر مشترکین فراهم می‌شود و همچنین امکان توجیه‌پذیری اقتصادی هرچه بیشتر را در ارائه خدمات از سوی ارائه‌کنندگان خدمت با در گرفتن طرح‌های تجاری شرکت‌ها (که یقیناً از شرکتی به شرکت دیگر متفاوت خواهد بود) و هزینه‌های مترتب بر ارائه خدمت، از سوی هریک از ارائه‌کنندگان قابل تامین می‌داند.

سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی به منظور استفاده از دیدگاه‌های تخصصی، جلب مشارکت تمامی ذینفعان و صاحب نظران حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات و غنای هرچه بیشتر پیش‌نویس تهیه شده از علاقمندان دعوت می‌نماید پیش‌نویس تهیه شده را مطالعه و نظرات ارزشمند خود را درباره سوالات درج شده در پایان متن برای این سازمان به نشانی: تهران، خیابان شریعتی، پایین تر از پل سیدخندان، روبروی خیابان شهید فندی، ورودی شماره ۱۷، ساختمان شماره یک، معاونت بررسی‌های فنی و صدور پروانه، کد پستی: ۱۶۳۱۷۱۳۷۶۱ یا پست الکترونیکی به آدرس TECO@cra.ir ارسال کنند.

"نحوه تعرفه‌گذاری در بازارهای خرده‌فروشی ارتباطات همراه و ثابت (اعم از سیمی و بی‌سیم)"

- ۱- با توجه به رقابتی بودن هریک از بازارهای سه‌گانه صوت ثابت، داده ثابت و ارتباطات همراه (اعم از صوت، پیامک و داده)، از این پس تنظیم جداول تعرفه‌ای تمامی ارائه‌کنندگان خدمات پایه‌ای صوت، پیامک و داده بر بستر هریک از شبکه‌های همراه و ثابت (اعم از بی‌سیم و باسیم) در بخش خرده‌فروشی براساس مکانیزم بازار و اصول خود تنظیمی؛ برعهده دارنده پروانه ارائه خدمات مذکور می‌باشد.
- ۲- اپراتورهای مسلط در هریک از بازارهای سه‌گانه فوق، ملزم به اخذ تاییدیه ارائه طرح‌های تعرفه‌ای خود اعم از عادی و یا تشویقی از سازمان می‌باشند.
تبصره ۱: سازمان موظف است حداکثر ظرف مدت ۱ ماه از تاریخ تصویب این مصوبه بر اساس شاخص‌های تعیین شده در مصوبه ۲۵۲، نسبت به معرفی اپراتورهای مسلط در بازارهای مرتبط اقدام نماید. از لحظه اعلام سازمان، تمامی شروط آمده در مصوبه مذکور بر اپراتور مسلط لازم الاجرا می‌باشد.
- ۳- اپراتورهای غیر مسلط در هریک از بازارهای سه‌گانه فوق، ملزم به اطلاع‌رسانی از طرح‌های تنظیمی خود با جزئیات کافی، حداقل در زمان ارائه طرح‌های تعرفه‌ای خود اعم از عادی و یا تشویقی به سازمان می‌باشند.
- ۴- طرح‌های تعرفه‌ای ارائه شده از سوی ارائه‌کنندگان خدمات دسترسی به اینترنت پرسرعت از طریق فناوری‌های سیمی (اعم از سیم مسی و فیبر)، الزاماً باید مبتنی بر سرعت (نرخ بیت) / غیر حجمی (Connection Based) باشد.
- ۵- طرح‌های تعرفه‌ای ارائه شده از سوی ارائه‌کنندگان خدمات دسترسی به اینترنت پرسرعت از طریق فناوری‌های بی‌سیم (اعم از تلفن همراه و ثابت) باید مبتنی بر حجم، تنظیم شود.
- ۶- در صورت مد نظر بودن سیاست مصرف منصفانه از سوی ارائه‌کنندگان خدمت، در هریک از طرح‌های تنظیمی، پیشنهادی و ارائه شده، می‌بایست جزئیات دقیق سیاست مورد نظر به سازمان و کاربر نهایی اعلام شود.
- ۷- ارائه‌کنندگان خدمات در ارائه داده بر بستر ثابت و همراه ملزم به رعایت مقررات مربوط به تفکیک ترافیک داخل از خارج و اعمال تعرفه‌های ترجیحی برای ترافیک داده داخل (تعیین شده طی مصوبات شماره ۲۴۸ و ۲۵۱ کمیسیون) می‌باشند.
- ۸- ارائه‌کنندگان خدمات ملزم به رعایت سازو کارهای تعیین شده در دستورالعمل پیوست با عنوان "نظام‌نامه حاکم بر تعرفه‌گذاری" برای تنظیم، ارائه، اطلاع‌رسانی و یا اخذ تاییدیه مربوط به پیشنهادی‌های تعرفه‌ای خود می‌باشند.

۹- تا زمان خودتنظیمی کامل از سوی بازار و در تایید طرح‌های ارائه شده از سوی اپراتورهای SMP کف تعرفه تعیین شده در مصوبات قبلی در خصوص هریک از خدمات صوت، پیامک و داده به تفکیک در ثابت و همراه، مرجع و معیار سازمان خواهد بود.

۱۰- با تصویب این مصوبه تمامی تعرفه‌های سقف مصوب برای خدمات صوت، پیامک و داده بر بستر هریک از ارتباطات ثابت و همراه در بخش خرده‌فروشی لغو اعلام می‌شود و ارائه‌کنندگان خدمات براساس مکانیزم بازار و خودتنظیمی‌های مربوطه می‌بایست نسبت به تعیین مدل‌های مختلف ارائه سرویس و تعیین تعرفه براساس طرح‌های تجاری خود، هزینه‌های مترتب بر ارائه خدمت، دیگر بازیگران حاضر و در چارچوب قوانین و مقررات بالادستی اقدام نمایند.

۱۱- با هریک از افعال قیمت‌گذاری تهاجمی، قیمت‌گذاری بسیار بالا و یا کاهش حاشیه سود و نظایر آن که رقابت سالم را در بازار خدشه دار می‌سازد برابر قوانین و مقررات مربوطه برخورد خواهد شد.

۱۲- در هر زمان که سازمان اعلام نماید، ارائه‌کننده خدمت ملزم به قطع ارائه خدمت اعلام شده به مشترکین جدید بوده و برابر نظر سازمان در خصوص نحوه اقدام در قبال مشترکینی که از قبل سرویس را خریداری کرده‌اند تصمیم‌گیری برای ادامه ارائه خدمت و یا بازگرداندن قیمت سرویس و جبران خسارت احتمالی به- عمل خواهد آمد.

"نظام حاکم بر تعرفه‌گذاری خدمات در بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات"

۱- تعاریف و مفاهیم کلی

۱-۱- کمیسیون: کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات

۲-۱- سازمان: سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی

۳-۱- **ارایه‌کننده خدمت:** هریک از دارندگان پروانه ارایه خدمت در حوزه ارتباطات تلفن همراه و ثابت (اعم از سیمی و بی‌سیم).

۴-۱- **اپراتور مسلط (SMP):** ارایه‌کننده خدمتی که مطابق با شرایط و ضوابط مصوبه شماره ۳ جلسه ۲۵۲ مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۱۰ کمیسیون، دارای توانایی تعیین قیمت، مقدار عرضه یا تقاضای کالا یا خدمات یا شرایط قرارداد باشد.

۵-۱- **امکانات و خدمات زیربنایی:** آن دسته از خدمات و امکاناتی که صرفاً و یا بطور گسترده در اختیار اپراتور قدیمی غالب تاثیرگذار در بازار (Incumbent) قرار دارد

۶-۱- **خدمات پایه:** به خدمت مکالمه صوتی، پیامک و داده که بعنوان حداقل خدمات اساسی بر بستر شبکه‌های ارتباطی می‌باشد، اطلاق می‌شود.

۷-۱- خدمات ارزش افزوده (VAS): به آن دسته از خدماتی که مزیت و قابلیت جدیدی را تحت عنوان خدمت نوین و جانبی بر بستر خدمات پایه، فراهم می‌کند، اطلاق می‌شود.

۸-۱- خرده‌فروشی: عبارت است از فروش خدمات به کاربر نهایی اعم از اشخاص حقیقی یا حقوقی،

۹-۱- عمده‌فروشی: عبارت است از فروش خدمات به اشخاص حقوقی و یا دارندگان پروانه در زنجیره ارائه خدمات به کاربر نهایی.

۱۰-۱- کاربر نهایی: حلقه آخر در دریافت خدمات است و حق توزیع خدمت دریافتی را به غیر ندارد.

۱۱-۱- بازارهای مرتبط: آن دسته از بازارهای ارائه خدمات ارتباطی و فناوری اطلاعات است که با دارا بودن ویژگی‌هایی از قبیل انحصار طبیعی یا قانونی برخی از ارائه دهندگان خدمات، امکان اخلاص در بازار یادشده وجود داشته باشد و مقررات حاکم بر قدرت مسلط، در این بازارها بر ارائه دهندگان خدمات دارای قدرت مسلط اعمال می‌شود. دسته بندی این بازارها برابر مصوبه ۲۵۲ کمیسیون می‌باشد.

۱۲-۱- رقابت: به وضعیتی از بازار اطلاق می‌شود که در آن تعدادی تولیدکننده، خریدار و فروشنده مستقل مشغول فعالیت اند و هیچ کدام قدرت تعیین قیمت و مقدار عرضه در بازار را ندارند و نمی‌توانند در ورود و یا خروج بازیگران تاثیر گذار باشند.

۱۳-۱- رفتارهای ضد رقابتی: به دسته‌ای از کارکردها اطلاق می‌شود، که منجر به کاهش رقابت در بازار می‌گردد.

۱۴-۱- آستانه استفاده مصرف منصفانه: به حداکثر حجم مصرفی تعیین شده از سوی ارائه‌کننده خدمت برای هریک از سرعت‌های تعیین شده در این مصوبه گفته می‌شود که برای مصارف بیش از آن اعمال سیاست مطابق این مصوبه، برای ارائه‌کننده خدمت مجاز است.

۱۵-۱- ترافیک داخلی: برابر مفاد مصوبه شماره ۱ جلسه شماره ۲۴۸ مورخ ۱۳۹۵/۹/۲۱، منظور از ترافیک داخلی، هر ترافیک با میزبانی در داخل کشور است.

۱۶-۱- قیمت گذاری تهاجمی (Predatory pricing): ارائه خدمت با قیمتی پایین‌تر از هزینه تمام شده آن به نحوی که لطمه جدی به دیگران وارد کند و یا مانع ورود اشخاص جدید به آن بازار شود.

۱۷-۱- قیمت گذاری بسیار بالا (Excessive pricing): ارائه خدمت با قیمتی که بسیار بالاتر از هزینه‌های تمام شده و سود متعارف بازار است.

۱۸-۱- تعرفه عادی: تعرفه تعیین شده توسط ارائه‌کننده خدمت برای هر خدمت موضوع پروانه که حداقل برای مدت زمان شش (۶) ماه متوالی از سوی ارائه‌کننده خدمت، ارائه می‌شود.

تعرفه تشویقی: تعرفه تعیین شده از سوی ارایه‌کننده خدمت برای هر خدمت موضوع پروانه که حداکثر به مدت زمان سه (۳) ماه متوالی تحت قالب طرح تشویقی و یا تمدید آن قابل ارایه است.

۲- مقررات کلی

- ۱- سازمان باید براساس بازارهای مرتبط احصا شده در مصوبه شماره ۳ جلسه شماره ۲۵۲ مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۱۰ کمیسیون، نسبت به تعیین قدرت(های) مسلط در هریک از بازارهای مرتبط (SMP) در بازه‌های زمانی معین (سالانه) اقدام کند.
- ۲- ارائه امکانات و خدمات زیربنایی صرفاً براساس تعرفه‌های مصوب کمیسیون امکان‌پذیر است .
- ۳- ارائه خدمات پایه در بخش عمده فروشی، صرفاً براساس تعرفه‌های مصوب کمیسیون امکان‌پذیر است. **تبصره ۱:** تعرفه ارائه شده برای خدمات پایه‌ای عمده فروشی و امکانات و خدمات زیربنایی، باید با تعرفه ارائه خدمات مذکور به بخش خرده فروشی اپراتور یا شرکت‌های وابسته به آن نیز یکسان و بدون تبعیض باشد و بدین ترتیب امکان رقابت اپراتورهای خرده فروش با بخش خرده فروشی اپراتور مسلط بدون ایجاد شرایط کاهش حاشیه سود (Margin Squeeze) فراهم شود. در این راستا لازم است تمامی دارندگان پروانه نسبت به ارائه تفکیک صورت‌های مالی بخش خرده‌فروشی و عمده فروشی خود اقدام نمایند.
- تبصره ۲:** بازنگری تعرفه‌های خدمات پایه در عمده‌فروشی براساس درخواست اپراتور، منوط به ارائه پیشنهاد اپراتور مبتنی بر مدل‌های هزینه‌ای مورد تأیید سازمان می‌باشد.
- ۴- ارائه خدمات پایه از سوی اپراتور مسلط در خرده‌فروشی، صرفاً با پیشنهاد اپراتور و در یکی از قالب‌های عادی و یا تشویقی و اخذ تاییدیه از سازمان امکان‌پذیر است. جهت اخذ تاییدیه از سازمان، ارائه پیشنهاد حداقل ۲ هفته پیش‌تر لازم است.
- تبصره ۱:** تعرفه پیشنهادی نباید شامل شرایط انحصار ۱ یا تقید ۲ باشد، به طوری که ارائه سرویس، مشروط به اشتراک مشترک در سرویس‌های ارائه‌شده توسط هر منبع دیگری باشد.
- تبصره ۲:** اپراتور مسلط در تنظیم و ارائه پیشنهادات تعرفه‌ای خود باید امکان دریافت هریک از خدمات را خارج از بسته‌های ترکیبی از خدمات نیز فراهم نماید.
- ۵- ارائه خدمات پایه از سوی اپراتور غیر مسلط در بخش خرده‌فروشی در یکی از قالب‌های عادی و یا تشویقی، با تنظیم خود اپراتور و همزمان با الزام به اطلاع‌رسانی به سازمان به همراه جزئیات طرح و نرخ‌ها امکان‌پذیر است.

۶- تعرفه ارایه خدمات ارزش افزوده (VAS) از سوی تمامی اپراتورها اعم از مسلط و یا غیر مسلط نیازمند اخذ تاییدیه از سازمان نمی‌باشد و تعیین قیمت براساس مکانیزم بازار خواهد بود.

تبصره ۱: در ارایه هرگونه خدمت ارزش افزوده ارایه‌کننده خدمت باید ضمن اخذ تاییدیه‌های پیشینی از کاربران نهایی خدمت، ارایه خدمت را مبتنی بر توافقات خود با صاحبان محتوا، کاربرد و سرویس انجام دهد.

تبصره ۲: جزئیات انواع طرح‌های تعرفه‌ای مرتبط با خدمات VAS اپراتورها، باید همزمان حداقل در زمان ارائه به اطلاع سازمان برسد.

۷- تعرفه ارائه خدمات از سوی اپراتورها نباید به صورت تعرفه گذاری ضد رقابتی از قبیل قیمت گذاری تهاجمی و یا قیمت گذاری بسیار بالا باشد.

۸- در تنظیم و ارائه تعرفه از سوی اپراتور مسلط نباید بین مشتریان تبعیض صورت گیرد.

۹- تمامی طرح‌های اپراتورها (برای اپراتور مسلط پس از تایید سازمان و برای اپراتور غیر مسلط پس از اعلام طرح و جزئیات آن به سازمان) باید بر روی پرتال اپراتور قرار گیرد و برای همگان وجود انواع طرح‌ها قابل رویت و قابل انتخاب باشد.

۱۰- در تنظیم و ارائه تعرفه از سوی تمامی اپراتورها باید شفافیت، عدم وجود ابهام و یا قابل تفسیر بودن در طرح رعایت شود، به‌گونه‌ای که مشترک بتواند بر اساس اطلاعات ارائه‌شده در جداول تعرفه‌ای، چگونگی اعمال تعرفه و تعهدات پرداختی مرتبط با آن را درک کند.

۱۱- در صورت عدم رعایت هریک از مفاد این مصوبه از سوی اپراتورها و احراز آن توسط سازمان، برابر اعلام سازمان در هرزمان، اپراتور موظف به توقف ارائه (فروش) سرویس مربوطه خواهد بود و البته حسب مورد، سازمان نسبت به اعمال مقررات متناسب، براساس موافقتنامه پروانه و قوانین و مقررات مربوطه اقدام می‌کند. تاکید می‌شود پس از اعلام سازمان، اپراتور بلافاصله ملزم به توقف ارائه خدمت مذکور به مشترکین جدید خواهد بود. برای ادامه ارائه سرویس به مشترکینی که پیش از اعلام سازمان نسبت به خریداری سرویس اقدام نموده اند تا پایان زمان سرویس و یا اتمام حجم/بسته سرویس فروخته شده (هر کدام زودتر به اتمام رسد) تایید سازمان الزامی است و در صورت عدم تایید سازمان، اپراتور برابر نظر سازمان ملزم به بازگرداندن وجه دریافت شده به مشترک و خسارات احتمالی مربوطه می‌باشد.

۳- سایر مقررات

۱- از تاریخ تصویب این مصوبه مواد.....از مصوبه شماره ۲۴۹ در خصوص طرح‌های تشویقی و بندهای.....و..... مصوبه ۲۶۶ کمیسیون از درجه اعتبار ساقط خواهند بود.

- ۲- این مصوبه یکماه پس از تاریخ تصویب منشا اثر خواهد بود.
- ۳- سازمان می‌تواند در صورت لزوم برای فرآیندهای اعلان و تایید، نسبت به تدوین دستورالعمل مبتنی بر این مقررات اقدام نموده و به دارندگان پروانه اعلام نماید.
- ۴- در مواردی که این مصوبه با مفاد سایر مصوبات مرتبط در تناقض باشد، مفاد این مصوبه منشا اثر است.
- ۵- تفسیر مفاد این مصوبه بر عهده کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات است.

سوالات:

- ۱- با توجه به شرایط موجود بازارهای خرده فروشی ارتباطات تلفن همراه و ثابت، تا چه میزان آزادسازی تعرفه ها در این بازارها را مناسب می‌دانید؟
- ۲- آیا رویکرد آزاد سازی تعرفه‌ها در مقرون به صرفه تر شدن کسب و کارها، تنظیم قیمت های مناسب‌تر و رقابت بیشتر در بخش را موثر می‌دانید؟
- ۳- ساز و کارهای اجرایی که در آزادسازی تعرفه گذاری خدمات باید مورد توجه قرار گیرد، چیست؟
- ۴- به نظر شما با توجه به اینکه رویکرد آزاد سازی تعرفه‌ها بطور غالب مبتنی بر نظارت‌های پسینی می باشد، تا چه اندازه ابزارهای در اختیار سازمان را برای تحقق این رویکرد مناسب می‌دانید؟
- ۵- در آزاد سازی تعرفه‌ها و مکانیزمهای خود تنظیمی بازار و نظارت‌های پسینی، جایگاه نهادهایی چون نظام صنفی را چگونه ارزیابی می‌کنید و نحوه اثر گذاری آنها را در این راستا چگونه و با چه سبک و سیاق و ظرفیتی شناسایی می‌کنید؟
- ۶- به نظر شما تا چه میزان رویکرد آزاد سازی تعرفه‌ها با سایر قوانین و مقررات کشور نظیر قوانین حمایت از مصرف کننده سازگار می‌دانید؟
- ۷- نظر شما در خصوص پیش نویس مصوبه تهیه شده چیست؟
- ۸- سایر موارد و نقطه نظرات تکمیلی خود را در این رابطه ذکر نمایید: